

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Baltów

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Październik 2016

Spis treści

Spis treści	2
WSTĘP.....	3
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	4
2. OPIS I DIAGNOZA OŚWIATY	13
2.1. PUNKTY PRZEDSZKOLNE	15
2.2. SZKOŁY PODSTAWOWE.....	17
2.3. GIMNAZJUM	21
2.4. FINANSOWANIE FUNKCJONOWANIA SZKÓŁ.....	23
3. ANALIZA SWOT ORAZ CELE KOMPLEKSOWEGO PLANU ROZWOJU SZKÓŁ GMINY BAŁTÓW	25
4. PLANY INWESTYCYJNE, HARMONOGRAM I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW	29
5. KIERUNKI DZIAŁAŃ – POWIĄZANIE PROGNOZY DEMOGRAFICZNEJ Z PLANAMI INWESTYCYJNYMI I KOSZTAMI FUNKCJONOWANIA.....	33
6. ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH (GMINA, POWIAT, WOJEWÓDZTWO, POLSKA)	35
7. MONITORING I EWALUACJA	39
8. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	41
9. PODSUMOWANIE	43
Spis rysunków	44
Spis wykresów.....	44
Spis tabel	45
Bibliografia.....	46

Wstęp

Państwo polskie gwarantuje prawo do bezpłatnej nauki każdemu obywatelowi do momentu osiągnięcia wieku pełnoletniości. Obowiązek szkolny w Polsce odbywa się poprzez kształcenie, wychowanie i opiekę zarówno w szkołach publicznych, jak i prywatnych. Zgodnie z systemem edukacyjnym, rodzice mają prawo do wyboru placówki, do której ma uczęszczać ich dziecko.

Prawo do nauki jest jednym z podstawowych praw człowieka. Działanie systemu edukacji w Polsce zapewnienia obywatelom powszechny i równy dostęp do kształcenia i jest on gwarantowany poprzez zapisy zawarte w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*. Kapitał ludzki jest natomiast czynnikiem kluczowym, który wpływa na rozwój każdej gminy.

Konieczność opracowania Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół wynika z potrzeby ukierunkowania przyszłych działań podnoszących jakość i efektywność kształcenia na terenie Gminy Bałtów. Ponadto służy nakreśleniu wizji oraz kierunków działań mających na celu stworzenie podstawy do dalszego rozwoju placówek szkolnych i przedszkolnych na terenie tej gminy. Niniejszy dokument powstał we współpracy dyrektorów i pracowników placówek oświaty z terenu Gminy Bałtów oraz pracowników samorządu i określa, jakie kroki powinny być podjęte, aby poziom kształcenia dzieci i młodzieży charakteryzował się dużą efektywnością i kompleksowością. Ponadto wskazuje inwestycje możliwe do realizacji, a także źródła finansowania projektów ze środków unijnych, rozdysponowywanych m.in. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020.

Istotnym dokumentem z punktu widzenia kształcenia i oświaty jest *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego do roku 2020*, która określa wpływ edukacji szkolnej na inne aspekty życia społecznego. W czasie edukacji szkolnej nabywa się najważniejszych umiejętności i kompetencji, które stają się pomocne do funkcjonowania w społeczeństwie, istotne przede wszystkim w kontekście rynku pracy. Dlatego ważne jest, aby szkoły już od początkowych etapów nauki kształtowały i przygotowywały swoich uczniów do wypełniania obowiązków obywatelskich oraz wywierały korzystny wpływ na ich rozwój intelektualny i społeczny.

System edukacyjny jest niezbędnym mechanizmem, który daje możliwość wyrównywania szans we wczesnym etapie życia. Priorytetem polskiej edukacji jest ciągle podnoszenie jakości systemu edukacyjnego i umiejętności zdobywanych przez polskich uczniów.

1. Charakterystyka gminy

Gmina Bałtów zlokalizowana jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie ostrowieckim. Rozciąga się wzdłuż brzegów rzeki Kamiennej, w dolnej części jej biegu. Gmina posiada malownicze położenie. Charakterystyczny krajobraz tworzy m.in. Przełom Bałtowski – płynąca przez obszar gminy rzeka oraz malowniczy wąwóz w paśmie wzgórz wapiennych.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)¹, na koniec 2015 roku powierzchnia omawianego obszaru ogółem wynosiła 10 507 ha i zamieszkiwało ją 3 689 mieszkańców. Gmina ma charakter wiejski. Położenie gminy na tle powiatu ostrowieckiego przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1 Położenie Gminy Bałtów na tle powiatu ostrowieckiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy administracyjnej Polski: administracja.mac.gov.pl

Gmina Bałtów od strony północno-wschodniej graniczy z terenami Gminy Tarłów (powiat opatowski), od południa z gminami Bodzechów i Ćmielów, a od północno-zachodu z terenami Gminy Siemno (powiat lipski, województwo mazowieckie).

¹ Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego, stat.gov.pl.

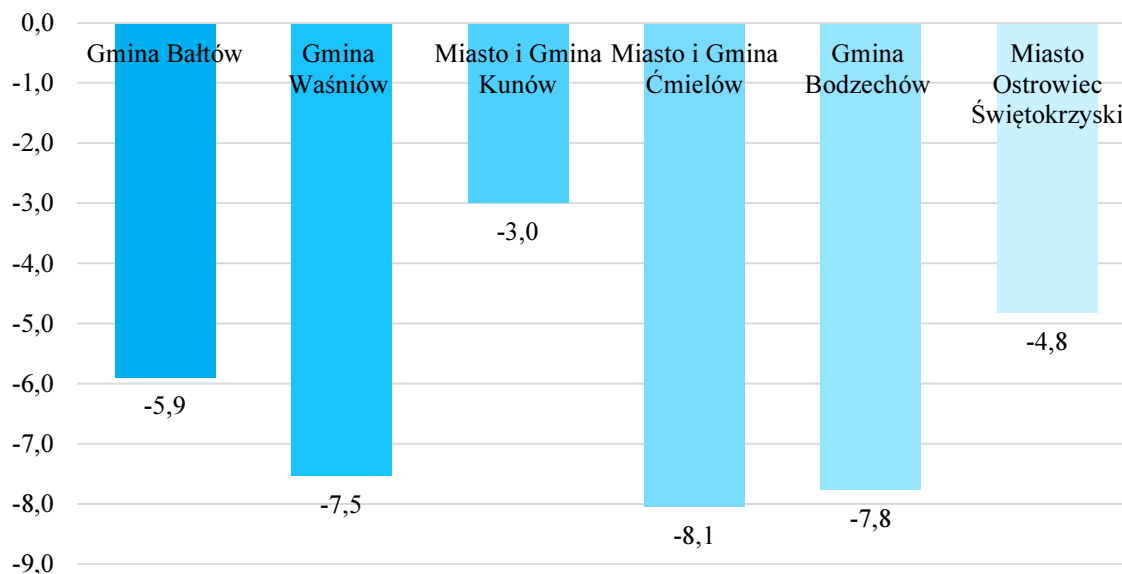
Jednostkami pomocniczymi gminy są następujące sołectwa²: Antoniów, Wólka Trzemecka, Wólka Pętkowska, Skarbka, Michałów, Maksymilianów, Wólka Bałtowska i Wólka Bałtowska Kolonia, Rudka Bałtowska, Pętkowice, Okół I i Okół II, Lemierze, Borcuchy, Bałtów, Wycinka.

Gmina Bałtów należy do mniejszych gmin w powiecie ostrowieckim, zarówno pod względem obszarowym, jak i pod względem liczby mieszkańców.

W 2015 r. wskaźnik przyrostu naturalnego w Gminie Bałtów wynosił -5,9 i był zbliżony do wskaźnika przyrostu naturalnego dla powiatu ostrowieckiego (-5,4). Korzystniejsze wskaźniki w powiecie ostrowieckim miały jedynie: Miasto i Gmina Kunów (-3,0) i Miasto Ostrowiec Świętokrzyski (-4,8). Niższe wskaźniki od Gminy Bałtów odnotowano w Gminie Waśniów (-7,5), Gminie Bodzechów (-7,8) oraz w Mieście i Gminie Ćmielów (-8,1).

Na wykresie 1 przedstawiono przyrost naturalny na 1 000 ludności w poszczególnych gminach powiatu ostrowieckiego.

Wykres 1 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Bałtów i innych gminach w powiecie ostrowieckim w 2015 r.

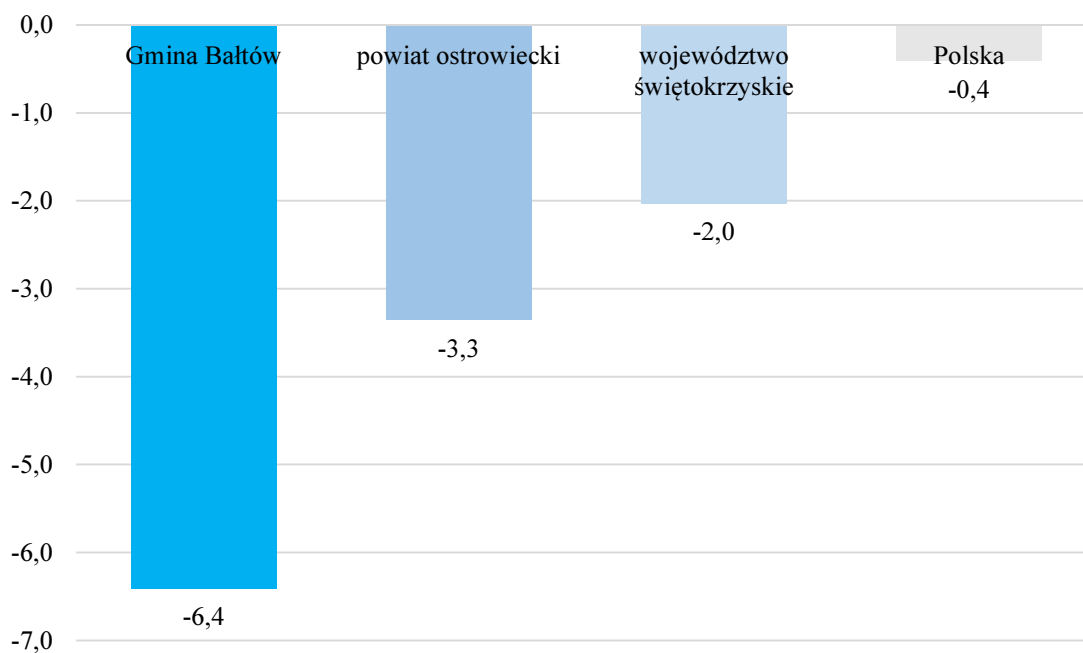

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2 przedstawia porównanie przyrostu naturalnego w 2014 r. w Gminie Bałtów i w większych jednostkach terytorialnych.

² Biuletyn Informacji Publicznej Gmina Bałtów, bip.gminabaltow.pl.

Wykres 2 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w Polsce w 2014 r.

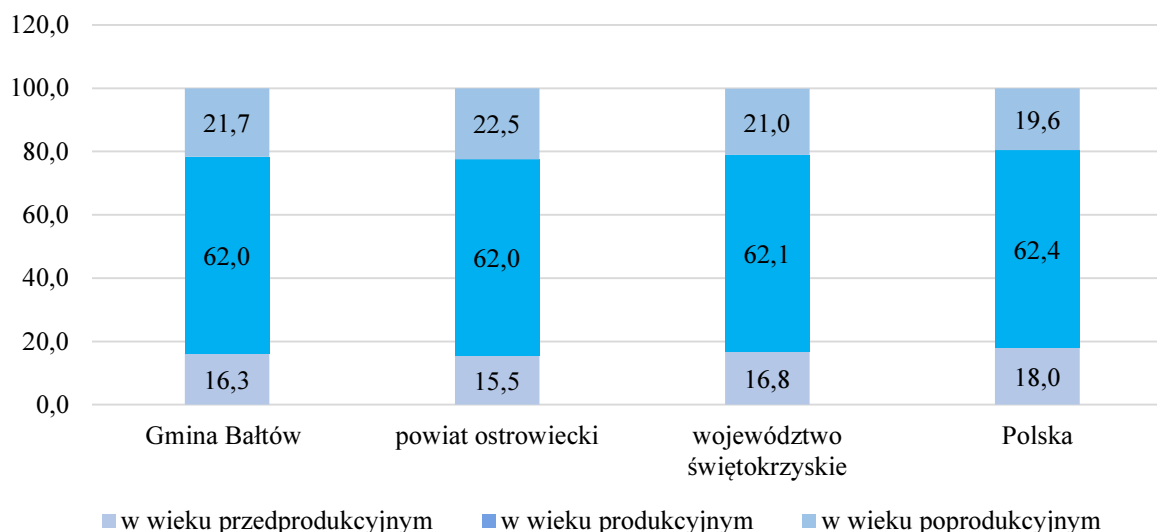
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza kształtowania się struktury ludności pozwala na ocenę rozwoju gminy. Z danych dotyczących udziału procentowego poszczególnych grup ekonomicznych ludności według wieku można stwierdzić, że mimo ujemnego wskaźnika przyrostu naturalnego społeczeństwo na obszarze gminy jest młode, co pozytywnie wpływa na rozwój potencjału gminy.

W 2015 r. ludność w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Bałtów wynosiła 16,3% ludności ogółem, co było wartością wyższą od powiatu ostrowieckiego (15,5%) i zbliżoną do poziomu w województwie świętokrzyskim (16,8%). Warto zwrócić uwagę na niższy o 0,8% niż w powiecie ostrowieckim udział ludności w wieku poprodukcyjnym – w Gminie Bałtów wynosił on 21,7%, a w powiecie ostrowieckim 22,5%.

Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w (%) ludności ogółem w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r. przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.

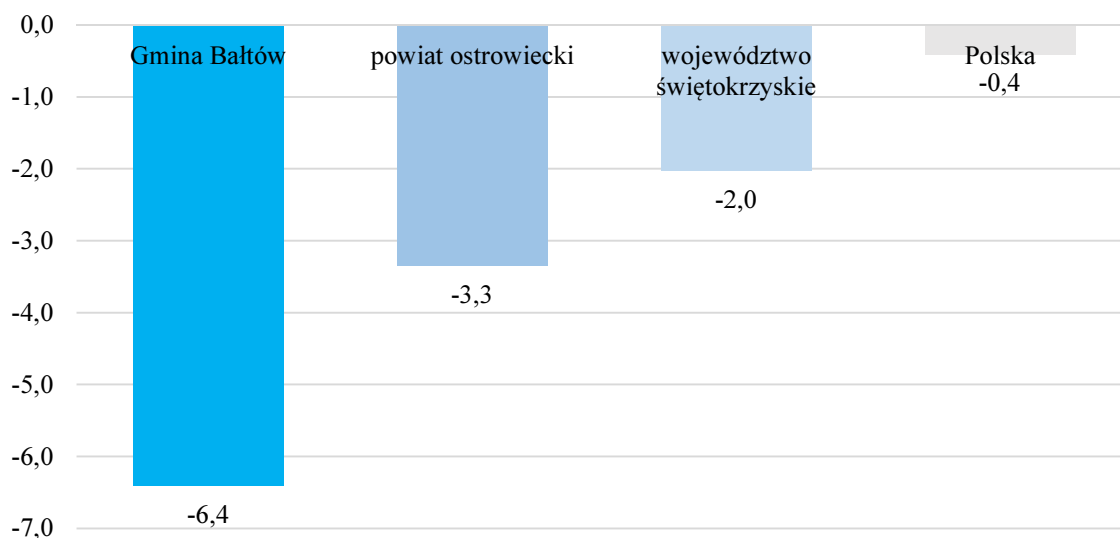
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Warto zaznaczyć, że sytuację demograficzną kształtuje także wskaźnik salda migracji. W 2014 r. na obszarze gminy wskaźnik ten w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców osiągnął wartość ujemną i wyniósł -6,4. Należy zauważyć, że sytuacja ta spowodowana jest czynnikami społecznymi i gospodarczymi, dlatego uważa się, że przemieszczanie ludności w województwie świętokrzyskim jest zjawiskiem naturalnym. Bez wątpienia migracja w Gminie Bałtów wpływa na spadek liczby mieszkańców.

W 2014 roku wskaźnik salda migracji w przeliczeniu na 1 000 ludności w powiecie ostrowieckim wyniósł -3,3, w województwie świętokrzyskim -2,0, a w Polsce -0,4. Z danych prezentowanych przez GUS wynika, że ludność na obszarze Gminy Bałtów migruje częściej niż na terenie powiatu.

Wykres 4 przedstawia porównanie salda migracji w 2014 r. na terenie Gminy Bałtów, w powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w Polsce.

Wykres 4 Saldo migracji na 1 000 ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie przedstawionej powyżej charakterystyki demograficznej społeczeństwa Gminy Bałtów można stwierdzić, że obecnie posiada ono duży potencjał rozwoju, z racji korzystnego wskaźnika udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Mimo to, ludność powiatu ostrowieckiego oraz Gminy Bałtów posiada stosunkowo wysoki (w porównaniu do średniej województwa świętokrzyskiego oraz Polski) udział społeczeństwa w wieku poprodukcyjnym oraz ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, a także niekorzystny wskaźnik salda migracji.

Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie, na przestrzeni lat ludność Gminy Bałtów będzie tworzyć społeczeństwo starzejące się. Dlatego też należy podjąć działania hamujące to zjawisko oraz pozwalające na wykorzystanie obecnego potencjału społeczeństwa i jego rozwój. Jednym z narzędzi powinny być inicjatywy w zakresie podnoszenia jakości kształcenia, a także zapewnienie na etapie żłobkowym i przedszkolnym opieki dzieciom, których rodzice chcą wrócić na rynek pracy. Dobrze zorganizowany, a dzięki temu efektywny system szkolnictwa na wszystkich etapach kształcenia, pozwoli wykorzystać istniejący i przyszły potencjał ludzki, co finalnie stworzy dobrze wykształcone, wykwalifikowane i aktywne społeczeństwo.

Kształcenie i wychowanie uczniów powinno służyć rozwojowi poszanowania dziedzictwa kulturowego na terenie całego kraju i na obszarze gminy. Dlatego dostęp do zabytków historycznych ma znaczący wpływ na poziom socjalizacji dzieci i młodzieży

w gminie. Na terenie gminy znajdują się zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków. Zgodnie z zestawieniem Narodowego Instytutu Dziedzictwa³ są to:

- klasycystyczny pałac książąt Druckich-Lubeckich oraz park z końca XVIII wieku,
- młyn wodny w Bałtowie,
- kościół pod wezwaniem św. Teresy w Pętkowicach.

Prawną ochronę zabytków i przyrody w Gminie Bałtów zapewnia *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Bałtów na lata 2011–2015*⁴.

Gmina położona jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, który został utworzony w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz odtworzenia i zachowania przez dolinę tej rzeki funkcji korytarza ekologicznego. Zajmuje on powierzchnię 73 634 ha, granicząc od północy z województwem mazowieckim. Obszar ten posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaiceniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Ponadto na terenie gminy znajduje się obszar Natura 2000 Dolina Kamiennej.

Na terenie gminy znajdują się dwa rezerwaty przyrody⁵:

- rezerwat leśny Modrzewie,
- rezerwat leśny Ulów.

Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów cennych przyrodniczo, które dotychczas nie są chronione prawnie. Występuje też kilka pomników przyrody – tą formą ochrony objęto najcenniejsze okazy drzew, form skalnych i odsłoneń geologicznych, są to⁶:

- pięć dębów szypułkowych, wiek ok. 300 lat – Bałtów,
- dwa dęby bezszypułkowe, wiek ok. 150 lat – Bałtów,
- skałki – grupa skał składająca się z kilku form skalnych występujących na długości ok. 80 m. – Bałtów,
- wapienne skałki zboczowe mające kształt kazalnicy o wysokości 6–7 m, połączonych niższym progiem skalnym – Bałtów,
- odsłonięcie geologiczne na zboczu wzniesienia opadającego do rzeki Kamiennej – Skarbka Dolna.

³ Strona internetowa Narodowego Instytutu Dziedzictwa, *nid.pl*.

⁴ Załącznik do Uchwały Nr XVI/116/2011 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 30 grudnia 2011 r.

⁵ Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, *bip.kielce.rdos.gov.pl*

⁶ jw.

Gmina Bałtów posiada duże obszary atrakcyjne turystycznie, z walorami wypoczynkowymi (łącznie stanowią ok. 57% powierzchni terenu gminy). Przez gminę przebiega pieszy szlak turystyczny łączący Pętkowice i Święty Krzyż oraz szlak flisacko-kajakowy, a także lokalna ścieżka turystyczna księżnej Druckiej-Lubeckiej. W sezonie od maja do końca października odbywają się spływy tratwami przez najbardziej interesujące przyrodniczo i widokowo odcinki doliny Kamiennej. Niezwykłą atrakcją turystyczną jest zespół pałacowo-parkowy, który stanowi pozostałość po byłych właścicielach Bałtowa – Druckich-Lubeckich oraz utworzony Bałtowski Kompleks Turystyczny⁷.

Istotną kwestią dla rozwoju Gminy Bałtów była inicjatywa utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy, która w przyszłości może wpłynąć korzystnie na tworzenie nowych miejsc pracy młodzieży na tym obszarze, powodować wzrost liczby mieszkańców i przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego. Młodzieżowa Rada Gminy Bałtów jest inicjatywą realizowaną w ramach projektu „Partycypacja – dyskutujemy, decydujemy, działamy” skupiającą młodych i aktywnych ludzi, którzy zainteresowani są sprawami lokalnymi.

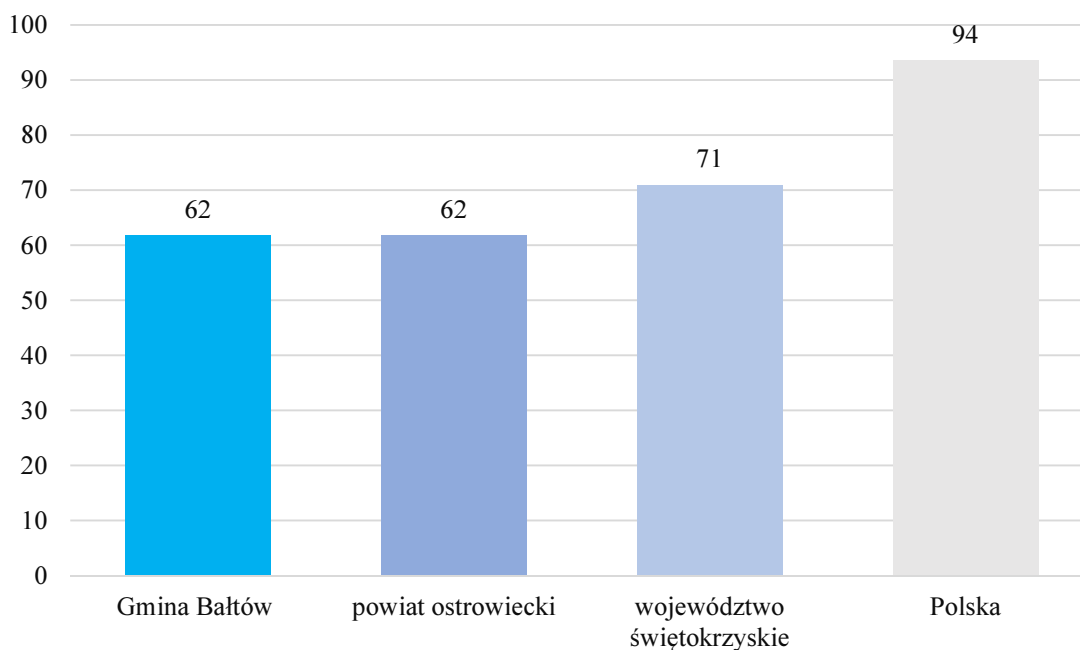
Kształtowanie u dzieci i młodzieży postaw proekologicznych oraz poczucia tożsamości lokalnej i wrażliwości historycznej odgrywa ważną rolę w funkcjonowaniu społeczeństwa, szczególnie w aspekcie dbałości o dobro wspólne, środowisko historyczne i naturalne oraz pozwala założyć, że te pozytywne postawy będą powielane przez kolejne pokolenia. Warto zaznaczyć, że obfity zasób dziedzictwa kulturowego pozytywnie wpłynie na efektywność kształcenia w szkołach.

Gminę Bałtów charakteryzują wyższe i porównywalne wskaźniki w zakresie przedsiębiorczości w stosunku do powiatu, województwa, a nawet kraju. Mimo niewielkiej ilości mieszkańców na terenie Gminy Bałtów, w roku 2015 liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 tys. ludności równała się liczbie przedsiębiorstw nowo powstałych w całym powiecie ostrowieckim – 62.

Na wykresie 5 przedstawiono liczbę jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2015 r. na terenie Gminy Bałtów, powiatu ostrowieckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

⁷ Strona internetowa Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego, juraparkbaltow.pl.

Wykres 5 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.

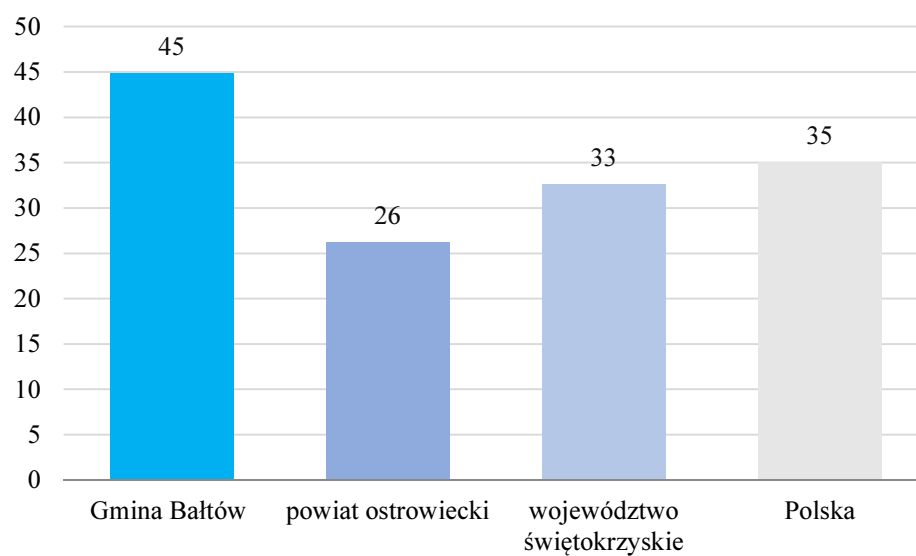

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wysokim wskaźnikiem świadczącym o zaangażowaniu lokalnej społeczności w rozwój gminy jest liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców. Z przedstawionych na wykresie 6 danych wynika, że ich liczba jest wyższa od liczby w powiecie, województwie i kraju. W 2015 r. liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Bałtów wynosiła 45, w powiecie ostrowieckim 26, w województwie świętokrzyskim 33, a w Polsce 35.

Wykres 6 przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2015 r. na terenie Gminy Bałtów, powiatu ostrowieckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Wykres 6 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Opis i diagnoza oświaty

Diagnoza oświaty została opracowana na podstawie danych statystycznych prezentowanych przez GUS oraz danych gromadzonych przez Urząd Gminy w Bałtowie. Diagnozę opracowano w oparciu o dane w zakresie liczby urodzeń dzieci na obszarze gminy, dostępności oraz wykorzystania miejsc w placówkach przedszkolnych, odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wyników z egzaminów gimnazjalnych i sprawdzianu szóstoklasisty w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.

Tabela 1 przedstawia liczbę urodzeń w poszczególnych sołectwach gminy na przestrzeni lat 2013–2015.

Tabela 1 Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych sołectwach w Gminie Bałtów w latach 2013–2015

Sołectwo	Liczba dzieci urodzonych w latach 2013–2015		
	2013	2014	2015
Antoniów	3	5	2
Bałtów	3	8	4
Boreuchy	-	1	1
Lemierze	3	1	3
Maksymilianów	4	6	-
Michałów	1	-	-
Okół I	4	4	2
Okół II	4	4	3
Pętkowice	1	1	4
Rudka Bałtowska	-	-	-
Skarbka	1	4	5
Wólka Bałtowska	1	1	2
Wólka Bałtowska - Kolonia	2	2	4
Wólka Pętkowska	-	-	-
Wólka Trzemecka	1	2	1
Wycinka	-	-	2
Razem	28	38	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

Z powyższych danych z Urzędu Gminy wynika, że liczba urodzeń w poszczególnych sołectwach w latach 2013–2015 kształtowała się na różnych poziomach, okresowo z tendencją malejącą i rosnącą. W roku 2015 łącznie urodzonych dzieci było 33.

Na terenie Gminy Bałtów funkcjonują dwie placówki oświatowe, których organem prowadzącym jest gmina: Zespół Szkół Publicznych w Bałtowie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole.

Zespół Szkół Publicznych w Bałtowie zapewnia kształcenie w zakresie wychowania przedszkolnego, edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum, natomiast Publiczna Szkoła Podstawowa w Okole prowadzi kształcenie w zakresie wychowania przedszkolnego i edukacji na poziomie szkoły podstawowej.

Na bieżące funkcjonowanie szkół w 2015 r. w Gminie Bałtów przeznaczono kwotę 289 062,19 zł (w tym na Zespół Szkół w Bałtowie – 183 427,74 zł, natomiast na Szkołę Podstawową im. Legionów Polskich w Okole – 105 634,45 zł)⁸. Kwota ta nie obejmowała wydatków na wynagrodzenia pracowników.

W tabeli 2 przedstawiono jednostki oświatowe wraz ze wskazaniem organu prowadzącego oraz datą rozpoczęcia działalności.

Tabela 2 Placówki Oświatowe z terenu Gminy Bałtów

Nazwa jednostki	Data/akt utworzenia	Organ prowadzący
Zespół Szkół Publicznych w Bałtowie	Uchwała nr IV/29/99 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 23 lutego 1999 r., zmiana – Uchwała nr XXIV/157/2002 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 17 maja 2002 r. w sprawie utworzenia Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie	Gmina Bałtów
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole	19.02. 2010 r., wcześniej, od 23.02.1999 r. działająca jako Szkoła Podstawowa w Okole	Gmina Bałtów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Bałtów

Zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) organ prowadzący placówki wypełnia swoje zadania własne w zakresie zarządzania jednostkami. Nadzór pedagogiczny nad placówkami sprawuje Świętokrzyski Kurator Oświaty. W zakresie infrastruktury placówki wymagają pilnej reorganizacji (przede wszystkim zmiana bazy lokalowej), remontów oraz uzupełnienia wyposażenia i materiałów dydaktycznych. Stan infrastruktury oraz zapotrzebowanie placówek przedstawiono w tabeli 3.

⁸ Dane uzyskane z Urzędu Gminy Bałtów

Tabela 3 Stan infrastruktury oraz zapotrzebowanie szkół z obszaru Gminy Bałtów

Nazwa placówki	Opis
<p>Zespół Szkół Publicznych w Bałtowie</p>	<p>Obiekt został wybudowany w latach 30-tych XX w., łączna powierzchnia budynku wynosi 869,3 m². Przebudowa i remont budynku ze względu na zły stan techniczny, spowodowany przede wszystkim bardzo długim okresem użytkowania (zużycie techniczne), są nieopłacalne ekonomicznie. Dodatkowym czynnikiem uniemożliwiającym przeprowadzenie skutecznej modernizacji, jest niedostateczna powierzchnia i kubatura obiektu. Zespół Szkół nie posiada pełnowymiarowej hali sportowej (jedynie sala do ćwiczeń), stołówki, zaplecza kuchennego oraz szatni. Sanitariaty wykonane w tzw. przybudówce, nie są przystosowane do liczby uczniów. Brak jest również pomieszczeń umożliwiających funkcjonowanie przedszkola.</p> <p>W wyniku długoletniej eksploatacji oraz braku przeprowadzanych modernizacji, w budynku występują następujące uszkodzenia i niedobory:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stropy drewniane, konstrukcyjnie ugięte, ulegają próchnieniu, • schody drewniane uginają się pod ciężarem, ulegają próchnieniu, • drewniana stolarka okienna posiada nieszczelności, • drewniana więźba dachowa ulega korozji biologicznej, • instalacja elektryczna nie spełnia wymogów bezpieczeństwa, • centralne ogrzewanie działa nieefektywnie, rury i grzejniki ulegają korozji, • brak instalacji wodociągowej na obszarze szkoły, jedynie w tzw. przybudówce wykonano elementy instalacji i pełni ona rolę sanitariatów, • podłogi drewniane są ugięte i ulegają korozji biologicznej. <p>W perspektywie planowane jest przeniesienie do budynku po zlikwidowanym Zespole Szkół w Bałtowie (szkoła ponadgimnazjalna, budynek pozyskany w drodze darowizny od powiatu ostrowieckiego). Budynek ten wymaga jednak przebudowy i remontu oraz zakupu niezbędnego wyposażenia. Parametry techniczne obiektu pozwoliły na opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego, spełniającego wymagania stawiane nowoczesnym budynkom oświatowym. Dla całego zamierzenia inwestycyjnego, gmina posiada ostateczną decyzję o pozwoleniu na budowę.</p>
<p>Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole</p>	<p>Obiekt składa się z dwóch części: budynku dydaktycznego dwukondygnacyjnego z poddaszem nieużytkowym, wykonanego w technologii tradycyjnej oraz budynku sali gimnastycznej wykonanej w technologii tradycyjnej murowanej bez podpiwniczenia.</p> <p>Obiekt wyposażony jest w instalację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektryczną 220i 380V, • ogrzewanie z własnej kotłowni opalanej paliwem stałym (automatyczny kocioł grzewczy), • wodnokanalizacyjną, • dymowo-wentylacyjną, • odgromową na obiekcie. <p>W budynku konieczne jest przeprowadzenie wewnętrznych prac modernizacyjnych, m.in. modernizacja dwóch łazienek oraz korytarzy, a także zakup dwóch tablic interaktywnych, wymiana komputerów w pracowni komputerowej oraz wyposażenie klasopracowni matematycznej, fizyczno-chemicznej i j. angielskiego.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

2.1. Punkty przedszkolne

Przedszkola zapewniają opiekę i edukację dzieci przez prowadzenie zabawowych zajęć edukacyjnych. Dlatego uznaje się, że są one jednym z pierwszych miejsc edukacji

dzieci. Funkcjonują na mocy *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.). Przedszkolem publicznym jest jednostka, która realizuje programy wychowania przedszkolnego przy uwzględnieniu odpowiedniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

W Gminie Bałtów istnieją dwa punkty przedszkolne, które działają w Bałtowie przy Zespole Szkół Publicznych (tymczasowo w zaadaptowanych pomieszczeniach Gminnego Centrum Kultury) i w Okole przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Legionów Polskich. Poniższe tabele ukazują dane w zakresie dostępności oraz wykorzystania miejsc w punkcie przedszkolnym w Bałtowie i Okole w latach 2013–2016.

W tabeli 4 przedstawiono dane statystyczne z Punktu Przedszkolnego w Bałtowie, natomiast w tabeli 5 z Punktu Przedszkolnego w Okole.

Tabela 4 Dane w zakresie dostępności oraz wykorzystania miejsc w Punkcie Przedszkolnym w Bałtowie

Rok	Liczba dostępnych miejsc	Liczba zgłoszeń o przyjęcie	Liczba przyjętych dzieci
2013	25	24	24
2014	25	25	25
2015	25	24	24
2016	25	21	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

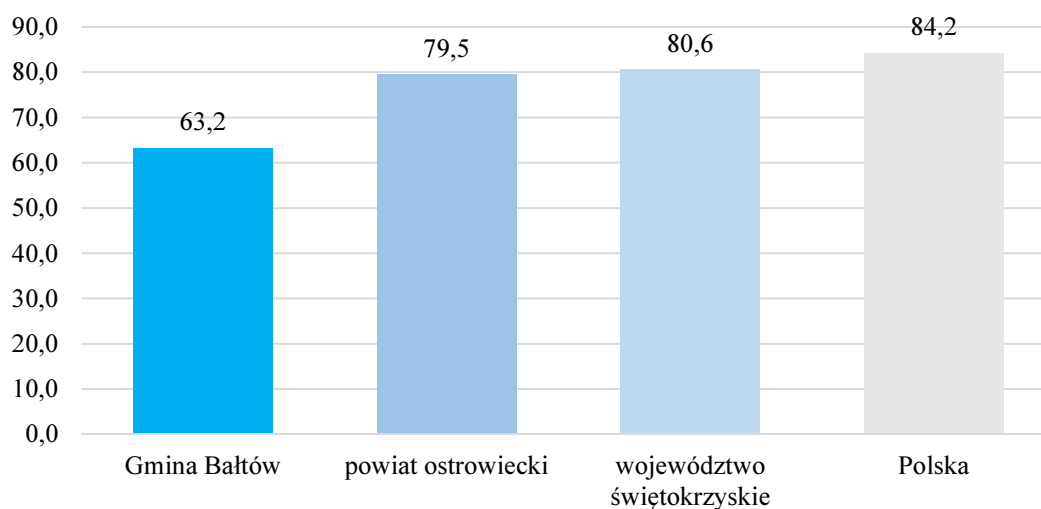
Tabela 5 Dane w zakresie dostępności oraz wykorzystania miejsc w Punkcie Przedszkolnym w Okole

Rok	Liczba dostępnych miejsc	Liczba zgłoszeń o przyjęcie	Liczba przyjętych dzieci
2013	25	19	19
2014	25	13	13
2015	25	9	9
2016	25	14	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

Według danych GUS w 2015 r. liczba dzieci w wieku 3–5 lat objętych opieką przedszkolną stanowiła 63,2% wszystkich dzieci w tym wieku. Wynik ten był niższy niż w Polsce (84,2%), województwie świętokrzyskim (80,6%) oraz w powiecie ostrowieckim (79,5%). Powyższe wyniki zostały przedstawione na wykresie 7.

Wykres 7 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Bałtów w 2015 r. w porównaniu do jednostek wyższego szczebla

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

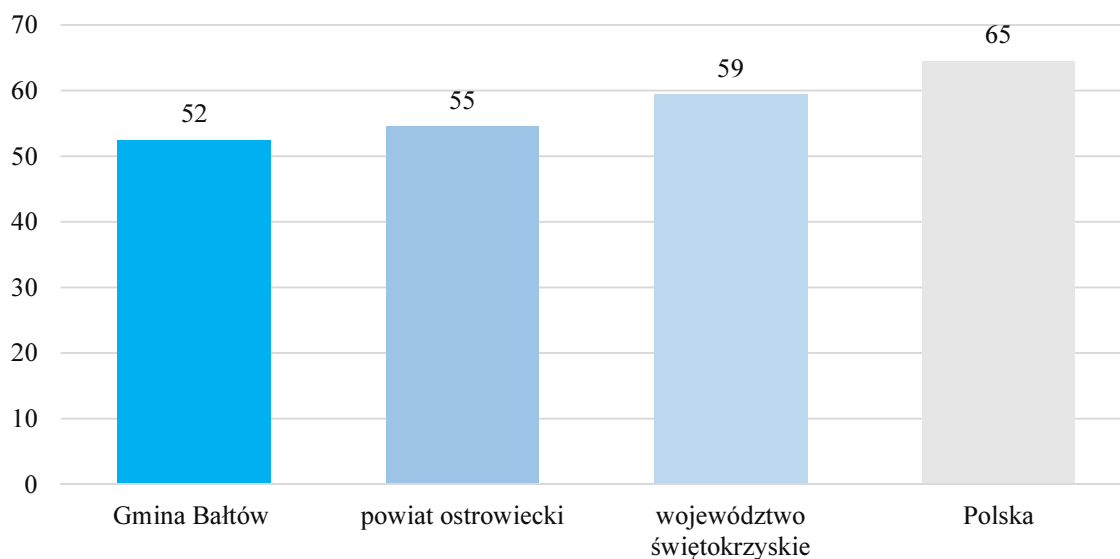
Dogodne warunki nauczania w placówkach mają znaczący wpływ na jakość kształcenia i wychowania uczniów, dlatego też stworzenie odpowiedniej bazy lokalowej oraz dostosowanie jej do wymogów i obowiązujących standardów, jest bardzo istotną kwestią. Wyposażenie punktu przedszkolnego w odpowiednie i nowoczesne materiały dydaktyczne oraz poszerzenie oferty edukacyjnej o dodatkowe zajęcia edukacyjno-zabawowe, pobudzające rozwój psychofizyczny dzieci, korzystnie wpłyną na wychowanie oraz rozwój umiejętności i właściwych postaw. Stworzenie warunków do edukacji i opieki na jak najwyższym poziomie, może także przełożyć się na decyzje prokreacyjne mieszkańców i w rezultacie przyczynić się do zwiększenia przyrostu naturalnego na terenie gminy.

2.2. Szkoły podstawowe

W Gminie Bałtów funkcjonują dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Bałtowie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole.

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez GUS w 2015 r. do szkół podstawowych w gminie uczęszczało 187 uczniów, co stanowiło 52 uczniów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Wykres 8 prezentuje liczbę uczniów w przeliczeniu na 1 000 ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w Polsce.

Wykres 8 Liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według powyższych danych w 2015 r. wskaźnik w Gminie Bałtów był niższy niż w powiecie ostrowieckim (55), województwie świętokrzyskim (59) i w Polsce (65). Należy zaznaczyć, że dane przedstawione na wykresie 8 są w wymiarze czasowym roku kalendarzowego, a tabela 6 przedstawia liczbę dzieci według klas w placówkach w „latach szkolnych” 2012–2016.

Tabela 6 Liczba dzieci według klas w szkołach podstawowych w Gminie Bałtów w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny / Klasa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Szkoła Podstawowa w Bałtowie				
Liczba uczniów	152	132	126	124
Klasa I	26	19	16	22
Klasa II	24	25	21	18
Klasa III	13	24	25	21
Klasa IV	25	14	24	25
Klasa V	26	25	14	24
Klasa VI	38	25	26	14
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole				
Liczba uczniów	63	59	55	62
Klasa I	8	5	12	17
Klasa II	10	8	4	13
Klasa III	8	12	8	4
Klasa IV	11	9	12	7

Klasa V	15	9	9	13
Klasa VI	11	16	10	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

Z przedstawionych danych wynika, że do szkoły podstawowej w Bałtowie w 2015 r. uczęszczało prawie cztery razy więcej uczniów niż do szkoły podstawowej w Okole.

Liczba uczniów w poszczególnych latach w obu szkołach kształtowała się różnorodnie, okresowo ze wzrostem lub spadkiem. W roku 2015 do szkoły podstawowej w Bałtowie uczęszczało 230 uczniów, natomiast do szkoły podstawowej w Okole – 62.

Poziom kształcenia w szkołach podstawowych w Gminie Bałtów znajduje odzwierciedlenie w wynikach sprawdzianu po klasie szóstej, które zostały porównane do średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatowej, przy uwzględnieniu danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi⁹ oraz Centralnej Komisji Egzaminacyjnej¹⁰ w tabeli 7.

Tabela 7 Wyniki % ze sprawdzianu kończącego szkołę podstawową w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie ostrowieckim oraz placówkach Gminy Bałtów w latach szkolnych 2014/2015–2015/2016

Rok szkolny Nazwa	2014/2015	2015/2016
Polska		
Język polski	73,0	71,0
Matematyka	61,0	54,0
Język angielski	78,0	71,0
województwo świętokrzyskie		
Język polski	71,0	70,0
Matematyka	59,0	53,0
Język angielski	76,0	69,0
powiat ostrowiecki		
Język polski	70,4	70,0
Matematyka	57,3	49,4
Język angielski	76,2	69,8
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Bałtowie		
Język polski	71,0	80,4
Matematyka	61,4	54,6
Język angielski	73,5	67,9
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole		
Język polski	78,8	61,4

⁹ Strona internetowa Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, oke.lodz.pl.

¹⁰ Strona internetowa Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, cke.edu.pl.

Matematyka	52,8	41,1
Język angielski	81,1	65,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łodzi oraz CKE

Analiza danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej i Centralnej Komisji Edukacyjnej pozwala stwierdzić, że wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie w roku 2016 uległy poprawie w stosunku do roku 2015 jedynie z języka polskiego w Szkole Podstawowej w Zespole Szkół w Bałtowie. Wyniki osiągnięte przez uczniów szóstych klas lepiej przedstawiają się w szkole podstawowej w Bałtowie niż w szkole podstawowej w Okole. Należy zauważyć, że wyniki szkół w gminie na ogół są niższe niż w powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w kraju w poszczególnych latach. Mimo to w 2016 r. wyniki sprawdzianu z matematyki i języka polskiego były lepsze w szkole podstawowej w Bałtowie niż w szkołach w powiecie, województwie i w Polsce.

Z analizowanych danych wynika, że konieczne jest podniesienie poziomu kształcenia w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, humanistycznych i językowych. Realizacja założeń będzie miała na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci w stosunku do uczniów powiatu ostrowieckiego i całego województwa świętokrzyskiego.

Poprawa wyników kształcenia w szkołach podstawowych stwarza konieczność dostosowania placówek szkolnych do wymaganych standardów oraz wyposażenia sal lekcyjnych w odpowiednie pomoce dydaktyczne.

Komfortowe warunki edukacji w szkołach umożliwią realizację aktywnych form nauki na lekcjach np. pracę w grupach, edukację muzyczną, techniczną, plastyczną oraz sportową. Należy zaznaczyć, że przyczyni się to do rozwoju talentów i pasji dzieci. Oprócz tego istotne jest wyrównywanie poziomu cywilizacyjnego oraz budowanie kapitału ludzkiego poprzez podniesienie standardów kształcenia i szerszy dostęp do wiedzy i edukacji na terenie Gminy Bałtów. Profesjonalna, spełniająca europejskie warunki baza dydaktyczna oraz fachowa kadra pedagogiczna to potencjał, który daje najlepsze warunki rozwoju dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich, co z kolei odzwierciedla się w postaci potencjału – uczniów dobrze przygotowanych do dalszej drogi edukacyjnej na poziomie licealnym oraz studiów wyższych – i dalej – wykształconej kadry dla rynku pracy.

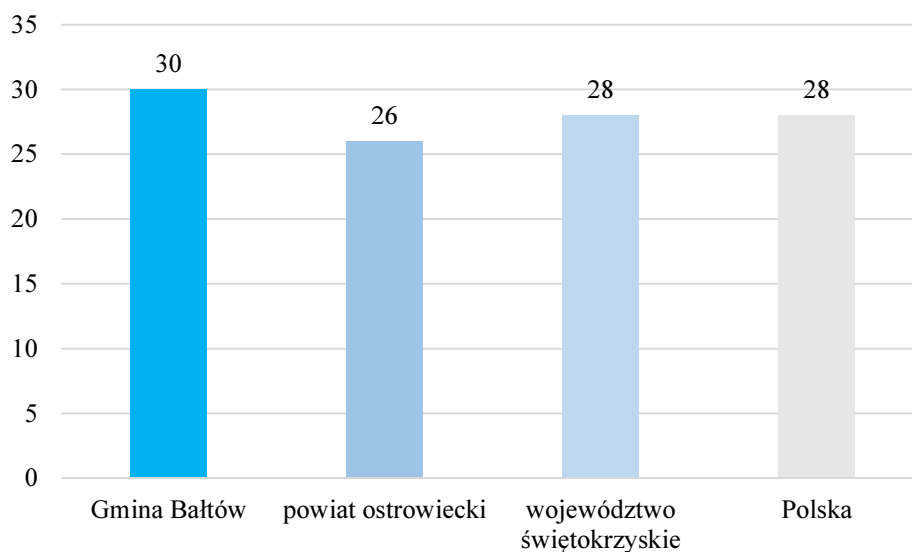
2.3. Gimnazjum

Zasady funkcjonowania szkół gimnazjalnych także zostały określone w ustawie o systemie oświaty. Podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, do głównych zadań gimnazjów należy zapewnienie darmowego nauczania oraz realizacja programów uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego.

Na obszarze Gminy Bałtów funkcjonuje jedno gimnazjum, w ramach Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie. Placówka ta jest jednostką organizacyjną Gminy Bałtów.

Do gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych w Bałtowie, zgodnie z danymi pochodzącymi z Urzędu Gminy w Bałtowie, w roku 2015 uczęszczało 106 uczniów. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba ta daje wynik 30, który jest wyższy od wskaźnika dla Polski (28), województwa świętokrzyskiego (28) oraz powiatu ostrowieckiego (26), co przedstawiono na wykresie 9.

Wykres 9 Liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Bałtów w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W tabeli 8 przedstawiono liczbę uczniów według klas w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016. Dane w tabeli przedstawiono w „latach szkolnych”, natomiast dane GUS określone są w wymiarze czasowym roku kalendarzowego, dlatego też istnieje rozbieżność pomiędzy danymi zaprezentowanymi na wykresie 9 oraz w poniżej tabeli 8.

Tabela 8 Liczba uczniów według klas w gimnazjach w Gminie Bałtów w latach 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny Klasa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych w Bałtowie				
Klasa I	28	46	34	29
Klasa II	42	27	45	36
Klasa III	38	41	27	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

Liczba uczniów na przestrzeni lat była zróżnicowana, jednak w ciągu ostatnich dwóch lat szkolnych utrzymała się na takim samym poziomie (106 uczniów).

W tabeli 9 przedstawiono wyniki z egzaminu gimnazjalnego (w procentach) w latach 2012/2013–2015/2016. Wyniki te zostały zestawione ze średnimi wynikami w Polsce, co ma służyć ocenie jakości kształcenia w omawianej placówce. Poniższe dane opracowano na podstawie sprawozdań i raportów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi oraz Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Tabela 9 Wyniki % egzaminu gimnazjalnego w Polsce oraz w gimnazjum z terenu Gminy Bałtów w latach 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny Nazwa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Polska				
Język polski	62	68	62	69
Historia i WOS	58	59	64	56
Matematyka	48	47	48	49
Przedmioty Przyrodnicze	59	52	50	51
Język angielski	63	67	67	64
Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych w Bałtowie				
Język polski	53	67	67	72
Historia i WOS	47	66	68	54
Matematyka	31	51	53	53
Przedmioty Przyrodnicze	47	62	54	57
Język angielski	48	68	70	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łodzi oraz CKE

Na podstawie danych z tabeli można stwierdzić, że wyniki osiągnięte przez uczniów gimnazjum w Bałtowie są porównywalne ze średnimi wynikami osiągniętymi w kraju. Najbardziej przedstawiają się wyniki uczniów z 2013 r. – były znacznie niższe niż średnie krajowe wyniki, natomiast w kolejnych latach uległy znacznej poprawie. W roku 2014 uczniowie gimnazjum w Bałtowie osiągnęli lepsze wyniki niż średnie krajowe

z każdej części egzaminu, oprócz języka polskiego. W 2015 roku ich wyniki ze wszystkich części egzaminu przewyższyły średnie wyniki krajowe, a w 2016 r. jedynie wyniki z historii i WOS-u były niższe od średniej krajowej.

Budynek gimnazjum jest częścią Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie. Obiekt posiada powierzchnię 326,1 m². Na terenie budynku występują problemy i niedobory infrastrukturalne opisane w tabeli 3 niniejszego opracowania i odnoszące się do całego Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie. Ze względu na zły stan techniczny obiektu oraz nieopłacalność ekonomiczną jego remontu i modernizacji, przewidziane zostało przeniesienie placówki do nieużytkowanego obecnie kompleksu Zespołu Szkół w Bałtowie. Obiekty te od początku istnienia służyły celom edukacji publicznej. W wyniku przemian społecznych i demograficznych (zmniejszenie liczby uczniów w kształceniu ponadgimnazjalnym na terenach wiejskich), utraciły swoją pierwotną funkcję i przeznaczenie, co poskutkowało likwidacją szkoły.

Obiekty te również wymagają remontu i modernizacji, jednak dają większe możliwości rozwoju i dynamizacji funkcji edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych. Modernizacja budynków będzie prowadzić do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości edukacji. W praktyce oznacza to przystosowanie zaniedbanego obszaru i opuszczonych budynków do pełnienia funkcji związanych z powstaniem nowoczesnego centrum edukacyjnego gminy w aspekcie dydaktycznym, kulturalnym, administracyjnym i sportowo-rekreacyjnym.

2.4. Finansowanie funkcjonowania szkół

Zgodnie z art. 7 pkt 1 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*, prowadzenie szkół gimnazjalnych, podstawowych i przedszkoli jest jednym z głównych zadań gminy. W związku z tym placówki te finansowane są z dochodów własnych gminy oraz z subwencji oświatowej otrzymywanej od państwa, a także z dotacji. Środki własne gminy pokrywają różnicę między poniesionymi kosztami finansowymi, a otrzymaną subwencją.

Szczegółowe dane na temat wydatków Gminy Bałtów związanych z oświatą przedstawiono w tabeli 10, która ilustruje nakłady finansowe poszczególnych placówek, podzielone na koszty utrzymania oraz wynagrodzenia.

Tabela 10 Nakłady finansowe – wydatki bieżące ponoszone przez poszczególne placówki oświatowe Gminy Bałtów

Nakłady finansowe ponoszone przez Gminę Bałtów na utrzymanie poszczególnych placówek						
Nazwa placówki	Bieżące funkcjonowanie [zł]			Wynagrodzenia [zł]		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Zespół Szkół Publicznych w Bałtowie	381 669,86	293 946,45	183 427,74	1 883 365,21	1 785 975,68	1 748 713,09
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Legionów Polskich w Okole	107 656,08	108 116,12	105 634,45	799 471,01	775 865,84	805 514,14
RAZEM	489 325,94	402 062,57	289 062,19	2 682 836,22	2 561 841,52	2 554 227,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych U G Bałtów

W wydatkach ponoszonych przez Gminę Bałtów związanych z finansowaniem oświaty, oprócz kosztów utrzymania placówek oraz wynagrodzeń dla personelu, mieszczą się również koszty przeprowadzenia bieżących remontów czy napraw oraz stypendiów dla uczniów. Jak wspomniano wcześniej, część tych kosztów pokrywa subwencja oświatowa otrzymywana od państwa. Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Bałtowie wynika, iż 100% kosztów bieżących związanych z placówkami oświaty w latach 2013–2015 zostało pokryte z subwencji oświatowej.

Finansowanie placówek związanych z wychowaniem i edukacją powinno dotyczyć także nakładów inwestycyjnych ponoszonych ze środków Gminy Bałtów oraz z dotacji zewnętrznych. Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy Bałtów wynika, że w latach 2013–2015 dla żadnej z placówek oświaty na terenie gminy nie poniesiono kosztów inwestycyjnych. To pozwala wnioskować, iż w tych latach, oprócz bieżących remontów i napraw, nie przeprowadzono znaczącej modernizacji budynków lub budowy nowych obiektów.

Placówki edukacyjne w Gminie Bałtów potrzebują reorganizacji oraz możliwości rozwoju i dostosowania do wyższych standardów. Odpowiednie, nowoczesne zaplecze dydaktyczne pozwoli dzieciom i młodzieży na wszechstronny rozwój, doskonalenie swoich umiejętności oraz zdobywanie niezbędnej wiedzy, aby w przyszłości łatwiej odnajdywały się na rynku pracy.

3. Analiza SWOT oraz cele Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Bałtów

Analiza SWOT jest najpopularniejszą i jednocześnie najskuteczniejszą metodą analityczną wykorzystywaną podczas planowania strategicznego. Jej nazwa jest akronimem angielskich słów: *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega na identyfikacji wymienionych czterech grup czynników, które mogą zostać wykorzystane w planowaniu – należy wzmacniać mocne strony i wykorzystywać szanse, jednocześnie niwelując słabe strony i zwalczając zagrożenia. Powyższe czynniki mogą także zostać podzielone na czynniki pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Istnieje również podział na czynniki wewnętrzne (odnoszące się do mocnych i słabych stron danej jednostki) oraz zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne zależą głównie od społeczności i władz lokalnych, natomiast czynniki zewnętrzne są uwarunkowane bliższym i dalszym otoczeniem i nie zależą od władz i mieszkańców danej jednostki. W tabeli 11 przedstawiono schemat analizy SWOT.

Tabela 11 Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	Silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	Słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	Szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	Zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Analiza SWOT przedstawiona w tabeli 12 zostanie wykorzystana do wyznaczenia głównego celu, do którego powinny zmierzać działania na rzecz szkolnictwa na obszarze Gminy Bałtów. Ponadto pozwoli na efektywne planowanie działania i podjęcia inwestycji na terenie gminy. Została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne, informacje pozyskane w toku opracowywania niniejszego Planu oraz na podstawie obserwacji własnych. W poniższej analizie wykorzystano najaktualniejsze dostępne dane statystyczne.

Tabela 12 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyższy odsetek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ludności ogółem na obszarze Gminy Bałtów w porównaniu do powiatu ostrowieckiego i porównywalny z wynikiem dla województwa świętokrzyskiego; • stosunkowo niski odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności ogółem na obszarze Gminy Bałtów; • rosnący odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym spośród wszystkich dzieci w tym wieku na obszarze Gminy Bałtów; • liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 ludności Gminy Bałtów jest porównywalna z powiatem ostrowieckim wyniki z egzaminu gimnazjalnego w placówce z obszaru Gminy Bałtów są w większości korzystniejsze niż w Polsce (z matematyki, przyrody i języka angielskiego od 2014 r., z języka polskiego od 2015 r.); • bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne obszaru Gminy Bałtów wpływa na jakość poznawczą oraz socjalizację w zakresie tożsamości regionalnej; • realizacja wielu znaczących działań wspomagających wartości kulturowe i historyczne – utworzenie Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego; • bliskość różnych form ochrony przyrody (zarówno na terenie Gminy Bałtów, jak i w sąsiednich gminach) wpływających na kształtowanie pozytywnych postaw proekologicznych; • duża liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w porównaniu do powiatu ostrowieckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujemny przyrost naturalny; • ujemne saldo migracji, niekorzystne w stosunku do powiatu ostrowieckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski; • wyniki z części historycznej i WOS egzaminu gimnazjalnego w gimnazjum z obszaru Gminy Bałtów słabsze niż w Polsce; • zły stan techniczny budynku Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie, wymagający przeniesienia placówki do innej lokalizacji; • budynek przewidziany pod siedzibę Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie wymaga przebudowy i remontu; • infrastruktura placówki Publicznej Szkoły Podstawowej im. Legionów Polski w Okole wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych (korytarze, łazienki) oraz doposażenia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizacja systemu oświaty na poziomie krajowym; • podniesienie jakości kształcenia na terenie gminy przyczyni się do niwelowania różnic w kształceniu dzieci z obszarów wiejskich i miejskich; • promowanie postaw tożsamości regionalnej; • rozwój turystyki i rekreacji; • promowanie walorów turystycznych Gminy Bałtów na skalę województwa i kraju; • zewnętrzne środki finansowe; • rozwój przedsiębiorczości i idące za tym powstawanie nowych miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany przepisów w ramach systemu edukacji; • nierówność społeczno-gospodarcza oraz nierówność szans rozwojowych na poziomie regionów w Polsce; • depopulacja regionu – negatywne prognozy liczby mieszkańców dla województwa świętokrzyskiego na najbliższe 20 lat.

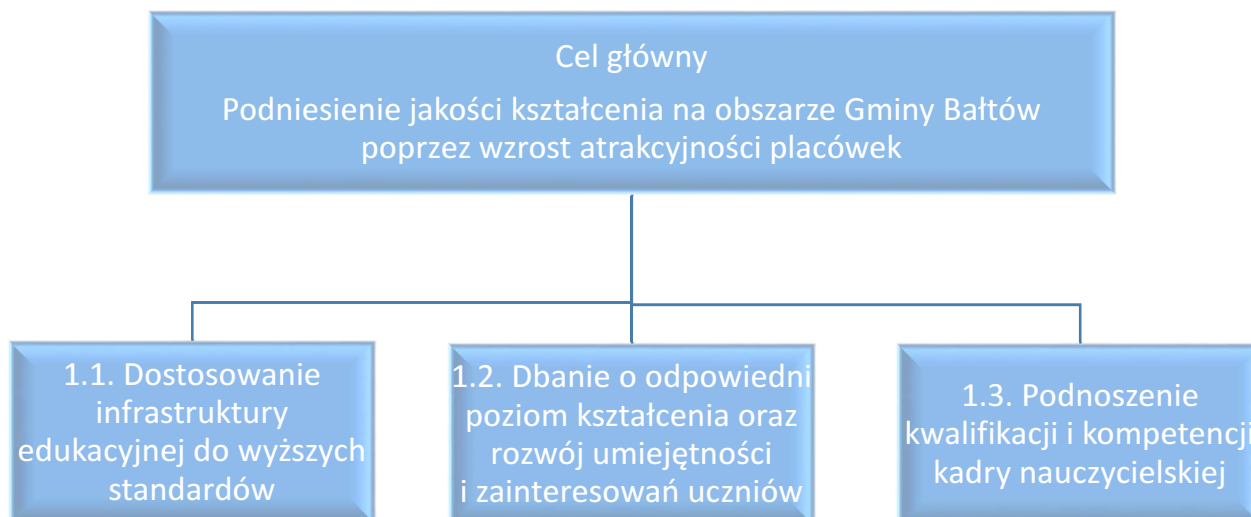
Źródło: Opracowanie własne

Przeprowadzona analiza SWOT pozwala sformułować wnioski pomocne do planowania działań i wyznaczania celu oraz kierunku rozwoju oświaty na obszarze Gminy Bałtów, które w niedalekiej przyszłości zaowocują podniesieniem jakości kształcenia. Szczególnie istotne są następujące kwestie:

1. Mocną stroną omawianego obszaru jest stosunkowo duży odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wysoka, w porównaniu do jednostek administracyjnych wyższego szczebla, liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Obecnie mieszkańcy gminy tworzą społeczeństwo młode, jednak ujemny przyrost naturalny świadczy o tendencji do starzenia się społeczeństwa. Wysoki poziom nauczania dzieci i młodzieży pozwoli na kształcenie młodych, wykwalifikowanych pracowników i przedsiębiorców, a rozwój punktów przedszkolnych pomoże wrócić młodym rodzicom na rynek pracy. Takie rozwiązanie pozwala pogodzić życie zawodowe z rodzinnym, a często konflikt między tymi sferami staje się przyczyną rezygnacji z posiadania dzieci. Zatem działania te będą miały wpływ na decyzje prokreacyjne mieszkańców.
2. Ujemne saldo migracji jest niewątpliwie słabą stroną i stwarza konieczność promowania postaw tożsamości regionalnej oraz patriotyzmu lokalnego. Świadomość przynależności do danego społeczeństwa wpłynie pozytywnie na decyzje o osiedlaniu się młodszych pokoleń wychowywanych obecnie na obszarze Gminy Bałtów.
3. Oprócz podjęcia działań w celu zachęcenia młodych mieszkańców gminy do dalszego zamieszkiwania, warto położyć nacisk na przekształcenie gminy w miejsce „atrakcyjne do życia”, w którym osiedlać się będą ludzie spoza jej obszaru. Aby to osiągnąć, ważny jest rozwój infrastruktury, przedsiębiorstw, a także szkolnictwa. Podnoszenie poziomu sektora usługowego, socjalnego i kulturowego wpłynie pozytywnie na jakość życia obecnych oraz potencjalnych mieszkańców gminy.
4. Szansą dla rozwoju placówek oświatowych, zarówno pod względem infrastrukturalnym, jak i dydaktycznym, są zewnętrzne źródła finansowania – zwłaszcza dotacje ze środków Unii Europejskiej. Odpowiednio wykorzystane dotacje, umożliwiające rozwój placówek oświaty na terenie Gminy Bałtów, przyczynią się do podniesienia poziomu kształcenia na tym obszarze. Ze środków unijnych możliwe jest finansowanie zarówno działań infrastrukturalnych, jak i miękkich, bezpośrednio wpływających na jakość kształcenia. Działania te pozwolą wyeliminować różnice i wyrównywać szanse dzieci z obszarów wiejskich w stosunku do dzieci z obszarów miejskich.

Wyniki analizy SWOT oraz sformułowane na jej podstawie wnioski pozwalają określić cele, do których realizacji powinny dążyć placówki oświatowe z terenów Gminy Bałtów. Nakreślenie celu głównego oraz celów operacyjnych będzie punktem wyjścia do wyznaczenia i odpowiedniego zaplanowania kierunków działania. W związku z tym podczas opracowywania Planu został wyznaczony cel główny oraz cele operacyjne.

Rysunek 2 Cele Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół w Gminie Bałtów

Źródło: Opracowanie własne

Do każdego ze zdefiniowanych celów operacyjnych zostały zaplanowane zadania. Opis przewidywanych działań został przedstawiony w rozdziale 4 *Plany inwestycyjne, harmonogram i źródła finansowania projektów*.

4. Plany inwestycyjne, harmonogram i źródła finansowania projektów

Przedsięwzięcia inwestycyjne opracowane w ramach niniejszego dokumentu zostały zaplanowane w perspektywie lat 2017–2020. Ich realizacja w sposób widoczny przyczyni się do osiągnięcia postawionego celu – stworzenia dogodnych warunków do rozwoju edukacji i podniesienia jakości kształcenia poprzez dostosowanie zarówno instytucjonalne, jak i dydaktyczne oraz programowe. Tym samym ułatwi młodym ludziom start w dorosłe życie i odnalezienie się na rynku pracy. Wspieranie inwestowania w infrastrukturę edukacyjną, szczególnie w celu zmniejszenia nierówności w ujęciu terytorialnym, zwiększanie zdolności systemów kształcenia i szkolenia do reagowania na zmieniające się potrzeby w zakresie wzorców umiejętności, to jeden z priorytetów samorządu Gminy Bałtów.

Dla realizacji zaplanowanych celów operacyjnych określono zadania inwestycyjne, polegające na dostosowaniu infrastruktury edukacyjnej (dla celu operacyjnego 1.1.) oraz działania miękkie, polegające m.in. na rozwijaniu umiejętności i zainteresowań uczniów (dla celu operacyjnego 1.2.) oraz na podnoszeniu kompetencji nauczycieli (dla celu operacyjnego 1.3.) w szkołach na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. W tabeli 13 przedstawiono zadania zaplanowane w ramach celów operacyjnych, przybliżony termin ich realizacji oraz możliwe źródła dofinansowania projektów.

Tabela 13 Zadania w ramach Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Bałtów wraz z harmonogramem

Nazwa zadania	Opis działania	Czas realizacji	Możliwe źródło finansowania
Cel operacyjny 1.1. Dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do wyższych standardów			
1.1.1. Przeniesienie Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie do budynku po zlikwidowanym Zespole Szkół (szkoła ponadgimnazjalna)	Zadanie obejmuje przebudowę i remont budynku po zlikwidowanym Zespole Szkół w Bałtowie wraz z budową przyszkolnej infrastruktury sportowej oraz zakup wyposażenia. W trakcie jego realizacji zostaną podjęte następujące prace: <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa i adaptacja pomieszczeń przedszkolnych, • przebudowa i adaptacja pomieszczeń szkolnych, • remont hali sportowej, • remont stołówki szkolnej, • budowa przyszkolnego boiska wielofunkcyjnego, • budowa parkingu i drogi przeciwpożarowej, • zakup niezbędnego wyposażenia. Po zrealizowaniu inwestycji powstaną w pełni wyposażone pracownie dydaktyczne, informatyczne oraz biblioteka. Budynek w całości dostępny będzie dla osób niepełnosprawnych. Projekt budowlany uwzględnia również realizację przedsięwzięć niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania całego obiektu, w szczególności rozbudowę istniejącej sieci teleinformatycznej, małej architektury oraz zieleni.	2017–2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 7.4.
1.1.2. Modernizacja Publicznej Szkoły Podstawowej im. Legionów Polskich w Okole	Zadanie obejmuje następujące prace: <ul style="list-style-type: none"> • modernizację dwóch łazienek, • modernizację korytarzy, • zakup dwóch tablic interaktywnych, • wymianę komputerów w pracowni komputerowej, • wyposażenie klasopracowni matematycznej, fizyczno-chemicznej i języka angielskiego. 	2017–2018	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 7.4. Środki własne
Cel operacyjny 1.2. Dbanie o odpowiedni poziom kształcenia oraz rozwój umiejętności i zainteresowań wśród uczniów			
1.2.1. Rozszerzenie oferty przedszkolnej o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci	Zadanie obejmuje tworzenie możliwości rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym poprzez zwiększenie oferty zajęć dodatkowych, m.in. kształtujących kompetencje społeczno-emocjonalne, psychoruchowe itp. Ponadto podjęte będą działania wspierające wydłużenie czasu świadczenia usług wychowania przedszkolnego	corocznie	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020

			Poddziałanie 8.3.1. Środki własne/ finansowanie zewnętrzne pozyskiwane na bieżąco
1.2.2. Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych, niezbędnych na rynku pracy	Zadanie obejmuje realizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, wyjazdów edukacyjnych oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, w ramach których kształtuje się rozwój kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, językowych, ICT) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) dla uczniów szkół podstawowych. Dodatkowo doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych spełniających wysokie standardy kształcenia. Doposażenie w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów.	corocznie	Środki własne/ w przypadku ponowienia konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Poddziałanie 8.3.2.
1.2.3. Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół gimnazjalnych	Zadanie obejmuje realizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, wyjazdów edukacyjnych oraz doradztwa edukacyjno-zawodowego, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, w ramach których kształtuje się rozwój kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, językowych, ICT) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) dla uczniów szkół gimnazjalnych. Dodatkowo doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych. Doposażenie w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów.	corocznie	Środki własne/ w przypadku ponowienia konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Poddziałanie 8.3.4
Cel operacyjny 1.3. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry nauczycielskiej			
1.3.1. Doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli	Zadanie będzie realizowane poprzez wprowadzenie ćwiczeń z zakresu kreatywności, pracy zespołowej i innowacyjności w sposobie nauczania oraz uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach podnoszących kwalifikacje.	corocznie	Środki własne/ finansowanie zewnętrzne pozyskiwane na bieżąco

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja przedstawionych wyżej działań ma prowadzić do podniesienia standardów kształcenia oraz szerszego dostępu do wiedzy i edukacji na terenie Gminy Bałtów. Profesjonalna, spełniająca europejskie warunki baza dydaktyczna oraz fachowa kadra pedagogiczna to potencjał, który daje najlepsze warunki rozwoju dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich. Zaplanowane zadania, zarówno inwestycyjne, jak i miękkie, pozwolą na stworzenie lepszych warunków dla uczniów i dzieci przedszkolnych, jak również nauczycieli i całej kadry zatrudnionej w ramach systemu oświaty.

Możliwość częściowego sfinansowania projektów z funduszy unijnych pozwala na przeprowadzenie inwestycji i realizację wyznaczonych zadań w większym zakresie, co znacząco wpłynie na stworzenie kompleksowego systemu edukacyjnego, od zajęć przedszkolnych do ukończenia nauki w gimnazjum i wyboru szkoły ponadgimnazjalnej. Planowane przedsięwzięcia zwiększą komfort pracy i nauki, natomiast działania miękkie wpłyną na podniesienie kompetencji uczniów i nauczycieli, niezbędnych do utrzymywania wysokiego poziomu kształcenia.

5. Kierunki działań – powiązanie prognozy demograficznej z planami inwestycyjnymi i kosztami funkcjonowania

Prognoza demograficzna dla powiatu ostrowieckiego, a tym samym dla Gminy Bałtów, jest porównywalna z prognozami dla innych powiatów województwa świętokrzyskiego oraz dla Polski pod względem tendencji zmian liczby ludności. W każdym z powiatów przewiduje się systematyczny spadek liczby ludności, jedynie dla powiatu kieleckiego przewidywany jest wzrost. W tabeli 14 przedstawiono prognozy zmiany liczby ludności dla Polski, województwa świętokrzyskiego oraz poszczególnych powiatów oraz stosunek liczby ludności prognozowanej w roku 2030 do roku 2014.

Tabela 14 Prognozy liczby ludności dla Polski, województwa świętokrzyskiego i poszczególnych powiatów oraz stosunek liczby ludności prognozowanej w roku 2030 do roku 2014

Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r. (osoby)	Prognoza na 2020 r. (osoby)	Prognoza na 2025 r. (osoby)	Prognoza na 2030 r. (osoby)	Stosunek l. ludności w 2030 r. do l. ludności w 2014 r. (%)
Polska	38 478 602	38 137 804	37 741 462	37 185 073	96,64
Województwo świętokrzyskie	1 263 176	1 225 989	1 193 522	1 157 417	91,63
Miasto Kielce na prawach powiatu	198 857	190 320	182 729	174 327	87,66
Powiat buski	73 450	71 226	69 548	67 753	92,24
Powiat jędrzejowski	87 635	85 177	83 038	80 668	92,05
Powiat kazimierski	34 689	33 053	31 760	30 447	87,77
Powiat kielecki	208 066	211 968	214 471	215 960	103,79
Powiat konecki	82 925	79 803	77 109	74 234	89,52
Powiat opatowski	54 248	52 159	50 399	48 571	89,54
Powiat ostrowiecki	113 678	109 003	104 910	100 576	88,47
Powiat pińczowski	40 350	38 823	37 522	36 132	89,55
Powiat sandomierski	79 625	76 248	73 502	70 579	88,64
Powiat skarżyski	77 647	73 271	69 703	65 983	84,98
Powiat starachowicki	92 540	89 238	86 161	82 875	89,56
Powiat staszowski	73 320	70 947	69 078	67 008	91,39
Powiat włoszczowski	46 146	44 756	43 593	42 316	91,70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z powyższej tabeli wynika, że jedynie dla powiatu kazimierskiego, skarżyskiego oraz Miasta Kielce na prawach powiatu stosunek liczby ludności w 2030 r. do liczby ludności z 2014 r. są niższe niż dla powiatu ostrowieckiego. Prognozy dla powiatu sandomierskiego są porównywalne. W związku z faktem, że dla niemal całego kraju przewidywany jest spadek

liczby ludności, polityka społeczna, zwłaszcza prorodzinna, stawia za cel odwrócenie negatywnych zjawisk demograficznych. Działania sprzyjające prokreacji zostają podjęte przez niemal wszystkie jednostki administracyjne i branżowe – także jednostki samorządu terytorialnego na poszczególnych szczeblach, w tym gminy.

Samorząd gminny w swoim funkcjonowaniu powinien uwzględnić działania umożliwiające powrót młodych rodziców na rynek pracy. Można to uzyskać m.in. poprzez tworzenie i rozwój istniejących placówek opieki przedszkolnej, a w dalszej perspektywie – tworzenie placówek opieki nad dziećmi do lat 3. Dodatkowe zajęcia, takie jak gimnastyka korekcyjna, zajęcia logopedyczne, czy taneczne nie tylko wpływają pozytywnie na ogólny rozwój dzieci, ale również pozwolą dostosować czas przebywania dzieci w placówkach do czasu pracy rodziców. Zapewnienie takiej opieki będzie sprzyjać sytuacji demograficznej gminy i kraju.

Tabela 15 przedstawia zadania inwestycyjne zaplanowane w ramach niniejszego Planu oraz przewidywany koszt ich realizacji.

Tabela 15 Plany inwestycyjne oraz przewidywany koszt realizacji w porównaniu z kosztami bieżącymi poniesionymi w 2015 r.

Numer i nazwa zadania	Przybliżony koszt realizacji zadania (zł)	Koszt funkcjonowania placówki w 2015 r. (koszty bieżące - zł)
1.1.1. Przeniesienie Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie do budynku po zlikwidowanym Zespole Szkół (szkoła ponadgimnazjalna)	10 000 000,00	183 427,74
1.1.2. Modernizacja Publicznej Szkoły Podstawowej im. Legionów Polskich w Okole	300 000,00	105 634,45
Razem	10 300 000,00	289 062,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Bałtów

6. Odniesienie do dokumentów strategicznych (gmina, powiat, województwo, Polska)

Niniejszy dokument jest dokumentem strategicznym – określa kierunek i zakres działania w sektorze oświaty na terenie Gminy Bałtów. Swoim zakresem wpisuje się w dokumenty strategiczne wyższego rzędu – terytorialne i branżowe oraz odnoszące się do większych jednostek terytorialnych (powiat, województwo, kraj, Europa). W tabeli 16 zostały przedstawione dokumenty strategiczne, z którymi niniejszy Plan oraz przewidziane w nim działania są komplementarne. Wymienione dokumenty dotyczą obszarów powiatu ostrowieckiego, województwa świętokrzyskiego, Polski i Europy oraz odnoszą się do kapitału ludzkiego i społecznego.

Tabela 16 Komplementarność Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Baltów z dokumentami strategicznymi

Dokument	Wizja/misja/cel	Uzasadnienie
Dokumenty terytorialne		
<p>EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zagwarantowanie 75% poziomu zatrudnienia osób w wieku 20–64 lata. • Ograniczenie odsetka uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10%, przy zwiększeniu odsetka osób w wieku 30–34 lat posiadających wyższe wykształcenie do co najmniej 40%. • Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 20 mln. 	<p>Wysoka jakość szkolnictwa na poziomie lokalnym zagwarantuje ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie rezygnujących z edukacji oraz powodzenie na rynku pracy na późniejszych etapach, będące gwarancją wysokiej jakości życia.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p style="text-align: center;">Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.</p>	<p>Priorytetowym zadaniem państwa w kontekście zmieniających się potrzeb rynku pracy jest wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia i szkolenia oraz podnoszenie jakości usług edukacyjnych już na poziomie lokalnym. Takie działania, uzupełniane efektywnym zarządzaniem systemem edukacji, elementami innowacyjnymi oraz kształtowaniem postaw poczucia tożsamości regionalnej wpłyną na możliwość realizacji indywidualnych potrzeb obywateli, a tym samym na rozwój kapitału ludzkiego.</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020</p>	<p>Cel strategiczny 3: Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki. Cel szczegółowy 3.1 Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości.</p>	<p>Realizacja tych celów wiąże się z utworzeniem ze sfery edukacji głównego czynnika rozwoju regionu. Wysoka jakość szkolnictwa na poziomie lokalnym oraz rozwój kapitału ludzkiego na bazie innowacyjnej gospodarki wpłynie na rozwój kapitału ludzkiego, dynamizując tym samym społeczeństwo. Wspieranie dostępności i bardziej efektywnego kształcenia ustawicznego da możliwości do bardziej kompleksowego i innowacyjnego podejścia do nauczania.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego na lata 2013–2022</p>	<p>Cel strategiczny I: Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu Cel operacyjny I4: Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doksztalcenie i przekwalifikowanie nauczycieli, • modernizację bazy dydaktycznej, • poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla najbardziej uzdolnionych uczniów, • większe zaangażowanie dyrektorów szkół w pozyskiwanie 	<p>Niniejszy Plan wpisuje się swoimi założeniami w cele postawione w Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego. Realizowane w ramach Planu działania przyczynią się do rozwoju edukacji na wszystkich jej szczeblach i będą dotyczyły nie tylko infrastruktury edukacyjnej, ale szeroko pojętej problematyki jakości i efektywności kształcenia. Będą także skupiać się na wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży (w tym także osób szczególnie uzdolnionych).</p>

	<p>środków unijnych na rozwój oświaty,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie młodego pokolenia do wejścia w dorosłe życie (programy edukacyjne dla rodziców, pomoc w wyborze zawodu poprzez określenie predyspozycji, oferta zajęć pozalekcyjnych), • wspieranie dostępu do dobrej jakości edukacji przedszkolnej. 	
Dokumenty branżowe		
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020</p>	<p>Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji. Priorytet strategii: 1.1. Wspieranie edukacji formalnej w zakresie metod nauczania sprzyjających kooperacji, kreatywności i komunikacji oraz rozwijanie demokratycznej kultury szkoły. 1.2. Wspieranie edukacji innej niż formalna ukierunkowanej na kooperację, kreatywność i komunikację społeczną.</p>	<p>Dla realizacji postawionych celów niezbędne będą zmiany w programach i metodach nauczania, a także sposobie funkcjonowania placówek oświaty. Wprowadzenie innowacyjności i nowatorskich metod nauczania możliwe będzie dzięki zmianom w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli. Ich kompetencje powinny być stale odnawiane, aby mogły sprostać zmieniającym się technologiom i warunkom społecznym. Podejmowane w tym obszarze działania polegają na wspieraniu szeroko rozumianej edukacji społecznej, efektywnie wykorzystującej dostępne publicznie przestrzenie oraz potencjał tkwiący w ludziach i instytucjach.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020</p>	<p>Obszary działań: 6.1. Wczesne dzieciństwo. 6.2. Edukacja szkolna.</p>	<p>Wysoka jakość szkolnictwa na poziomie lokalnym odnosi się w tym przypadku do obszarów działań z zakresu edukacji przedszkolnej (wczesnego dzieciństwa) oraz szkolnej. Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej, w szczególności na terenach wiejskich przyczyni się do wyrównywania dysproporcji w dostępności do przedszkoli pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyżej wymienionych dokumentów strategicznych

Ważnym elementem wpisującym się *Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Bałtów* w dokumenty wyższego rzędu jest jego kompleksowy charakter w podejściu do edukacji na obszarze gminy, uwzględniający także możliwe dostępne źródła finansowania zaplanowanych i koniecznych do realizacji działań w obszarze edukacji.

Kluczowym problemem dla mieszkańców obszaru jest edukacja na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, dla których niezbędnymi działaniami będzie doposażenie placówek w niezbędne pomoce dydaktyczne i ich modernizacja, a w przypadku Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie – przeniesienie placówki do innego budynku. Istotne będzie także poszerzenie oferty edukacyjnej, zwłaszcza o zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży.

Ułatwiony dostęp do zróżnicowanej i bogatej oferty zajęć edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży pozwoli na ukształtowanie i ugruntowanie ich kompetencji indywidualnych i społecznych. Jednak wraz z dostosowaniem zaplecza dydaktycznego do wysokich standardów kształcenia, konieczne jest również wdrażanie projektów podnoszących kompetencje zawodowe i kwalifikacje nauczycieli uczących na każdym etapie edukacji.

7. Monitoring i ewaluacja

Warunkiem sprawnej oraz efektywnej realizacji *Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Baltów* będzie wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i oceny wraz z towarzyszącymi jej programami rozwoju.

Monitoring ma na celu gromadzenie oraz analizę danych na temat przebiegu realizacji Planu. Pozwala na dostrzeżenie ewentualnych nieprawidłowości w jego realizacji i wprowadzanie niezbędnych korekt umożliwiających osiągnięcie wcześniejszych założeń. Zadaniem ewaluacji natomiast jest sprawdzenie, czy w wyniku podejmowanych działań otrzymano spodziewane rezultaty oraz czy znajdują one odzwierciedlenie w realizacji wyznaczonych celów.

Opracowanie systemu monitorowania i ewaluacji umożliwi gromadzenie danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu celów założonych w Planie. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby – na wprowadzenie niezbędnych aktualizacji oraz korekt. Zakres monitoringu i ewaluacji wyznaczają określone cele, a także zaplanowane zadania inwestycyjne i działania miękkie. Monitoring Planu prowadzony będzie głównie w zakresie rzeczowym odnoszącym się do efektywności podejmowanych działań oraz postępu w realizacji Planu.

Celem prowadzenia ewaluacji będzie określenie rzeczywistych efektów realizacji projektów i inwestycji. Jej ocena będzie się opierać na pięciu zasadniczych kryteriach:

- skuteczność – pozwala określić, czy zostały osiągnięte cele Planu założone na etapie programowania;
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności Planu;
- użyteczność – pozwala ocenić zgodność celów Planu z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej;
- trafność – obrazuje, do jakiego stopnia cele Planu odpowiadają potrzebom wskazanym dla danego obszaru;
- trwałość – pozwala określić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Planu będą trwać po jego zakończeniu.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanego z nim systemu ewaluacji pozwoli wyeliminować w dużym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w Planie, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty oraz zmian systemowych w zakresie oświaty. Oprócz

modyfikacji poszczególnych elementów Planu w trakcie jego realizacji, możliwe będzie uwzględnienie nowych, dodatkowych działań (zadań), które będą wpisywać się w wyznaczone cele.

Za wdrażanie Planu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Bałtów, natomiast za prowadzenie systemu monitorowania i ewaluacji odpowiedzialny będzie powołany zarządzeniem Wójta Zespół koordynujący monitorowanie i ewaluację *Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Bałtów*. Do zadań Zespołu należeć będzie:

- przedstawienie wniosków z realizacji poszczególnych celów strategicznych;
- monitorowanie oraz ocena wdrażania poszczególnych działań;
- sformułowanie wniosków i zaleceń odnośnie wprowadzenia usprawnień w kwestii wdrażania Planu;
- opracowanie sprawozdań z posiedzeń.

Organem kontrolnym i uchwałodawczym w zakresie Planu jest Rada Gminy Bałtów.

8. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Przepisy *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) określają, dla jakiej kategorii dokumentów planistycznych, ze względu na ich indywidualną zawartość oraz zewnętrzne uwarunkowania, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto przesłanką obowiązkowo kwalifikującą do przedmiotowej oceny, zgodnie z art. 46 pkt 3 i art. 47. ww. ustawy – jest stwierdzenie, w efekcie realizacji przedsięwzięć, wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Decyzję o przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydaje organ opracowujący projekt dokumentu sam, bądź zgodnie z art. 47 ww. ustawy, w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony środowiska, którym w tym przypadku jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach w nadesłanym piśmie z dnia 23.11.2016 r., znak: WPN-II.410.281.2016.ML wyjaśnił, iż mając na uwadze zakres rzeczowy projektu uzgadnia brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedłożonego dokumentu.

Przygotowanie i prowadzenie wyżej wymienionych prac w budynkach powinno w szczególności uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków. Uwzględnienie miejsca bytowania ptaków i nietoperzy podczas remontów budynków jest konieczne ze względu na przepisy prawa polskiego i wspólnotowego. W związku z powyższym, na zarządcach budynków spoczywa odpowiedzialność za prowadzenie prac remontowo-budowlanych budynków we właściwym terminie – dostosowanym do okresów lęgowych dla danych gatunków, bezpiecznym dla gniazdujących w budynkach. Po zakończeniu prac, w budynkach, w których gniazdowały ptaki lub nietoperze, wykonawca zobowiązany jest do stworzenia zastępczych schronień dla ptaków i nietoperzy, tak aby liczba siedlisk nie została uszczuplona. W przypadku konieczności ingerencji w środowisko flory i fauny objętej ochroną zostanie złożony wniosek o uzyskanie stosownego pozwolenie w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651z późn. zm).

Operacje nie będą lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000, a zadania realizowane w ramach wdrażania Planu nie będą miały istotnego oddziaływania na

przekroczenie standardów jakości środowiska oraz nie kolidują z warunkami ochrony występujących na terenie gminy form ochrony przyrody – pomnika przyrody i użytku ekologicznego.

Podsumowując należy podkreślić, że ze względu na specyfikę zadań wskazanych w Planie i z uwagi na ich parametry nie będą one znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym dla ww. Planu nie było konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak, każdorazowo przy opracowywaniu projektów konkretnych inwestycji, w przypadku, gdy zaistniałaby konieczność przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000, Organ odpowiedzialny za realizację zadania, podejmie odpowiednie kroki administracyjne.

9. Podsumowanie

Gmina Bałtów jest obszarem posiadającym duży potencjał środowiskowy, kulturowy i społeczny. Świadczą o tym m.in. dobrze wypadające na tle kraju wyniki z egzaminu gimnazjalnego. Jednak w związku z postępującą w województwie depopulacją, należy dołożyć starań, aby zachęcić młodych mieszkańców do osiedlenia się w przyszłości na terenie gminy oraz przyciągnąć osoby spoza jej obszaru.

Planowanie strategiczne jest bardzo ważnym elementem rozwoju na wszystkich poziomach zarządzania – zarówno w zakresie administracyjnym, branżowym, jak i finansowym. Pozwala określić cele, do których działania mają zmierzać oraz wyznaczyć ramy czasowe i finansowe dla jego osiągnięcia, co skutkuje racjonalizacją postępowania. Realizacja zadań inwestycyjnych oraz miękkich zaplanowanych w ramach niniejszego Planu przyczyni się do podnoszenia jakości kształcenia na etapie przedszkolnym, wczesnoszkolnym – podstawowym oraz gimnazjalnym. Zadania inwestycyjne poprawią warunki lokalowe, przyczyniając się do podniesienia standardów i komfortu kształcenia. Zadania z zakresu wyposażenia i doposażenia sal dydaktycznych oraz innych pomieszczeń poprawią jakość kształcenia w zakresie kompetencji, umożliwią stosowanie nowoczesnych i innowacyjnych materiałów i metod nauczania, natomiast inwestycje w obiekty sportowe propagować będą zdrowy i aktywny tryb życia.

Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji oraz innych możliwości rozwoju i promowanie pozytywnych postaw na wczesnych etapach życia (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum) pozwoli na osiąganie satysfakcjonujących wyników na jego późniejszych etapach. Wdrożenie zadań z zakresu działań miękkich pozwoli na podniesienie kompetencji istotnych dla funkcjonowania na rynku pracy oraz umożliwi wyrównywanie szans pomiędzy uczniami. Jest to szczególnie ważne wyzwanie stojące przed systemem nauczania w XXI wieku, z racji, iż postawy życiowe w dużej mierze kształtują się już na poziomie etapu przedszkolnego i wczesnoszkolnego.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Bałtów opracowany został w celu jak najlepszego wykorzystania posiadanego potencjału w postaci młodego społeczeństwa, zatrzymania go na obszarze oraz stworzenia warunków do kształtowania pozytywnych postaw i wcielania ich w życie. Został utworzony we współpracy z dyrektorami i pracownikami placówek edukacyjnych, aby uwzględnić wszystkie potrzeby oraz uzupełnić niedobory występujące na obszarze Gminy Bałtów w aspekcie oświaty.

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie Gminy Bałtów na tle powiatu ostrowieckiego.	4
Rysunek 2 Cele Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół w Gminie Bałtów	28

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Bałtów i innych gminach w powiecie ostrowieckim w 2015 r.....	5
Wykres 2 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w Polsce w 2015 r.	6
Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.....	7
Wykres 4 Saldo migracji na 1 000 ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2014 r.....	8
Wykres 5 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.....	11
Wykres 6 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i w Polsce w 2015 r.....	12
Wykres 7 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Bałtów w 2015 r.	17
Wykres 8 Liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Bałtów, powiecie ostrowieckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.....	18
Wykres 9 Liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Bałtów w 2015 r.	21

Spis tabel

Tabela 1 Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych sołectwach w Gminie Bałtów w latach 2013–2015	13
Tabela 2 Placówki Oświatowe z terenu Gminy Bałtów.....	14
Tabela 3 Stan infrastruktury oraz zapotrzebowanie szkół z obszaru Gminy Bałtów.....	15
Tabela 4 Dane w zakresie dostępności oraz wykorzystania miejsc w Punkcie Przedszkolnym w Bałtowie.....	16
Tabela 5 Dane w zakresie dostępności oraz wykorzystania miejsc w Punkcie Przedszkolnym w Okole	16
Tabela 6 Liczba dzieci według klas w szkołach podstawowych w Gminie Bałtów w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016	18
Tabela 7 Wyniki % ze sprawdzianu kończącego szkołę podstawową w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie ostrowieckim oraz placówkach Gminy Bałtów w latach szkolnych 2014/2015–2015/2016.....	19
Tabela 8 Liczba uczniów według klas w gimnazjach w Gminie Bałtów w latach 2012/2013–2015/2016.....	22
Tabela 9 Wyniki % egzaminu gimnazjalnego w Polsce oraz w gimnazjum z terenu Gminy Bałtów w latach 2012/2013–2015/2016.....	22
Tabela 10 Nakłady finansowe – wydatki bieżące ponoszone przez poszczególne placówki oświatowe Gminy Bałtów	24
Tabela 11 Schemat analizy SWOT	25
Tabela 12 Analiza SWOT	26
Tabela 13 Zadania w ramach Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Bałtów wraz z harmonogramem.....	30
Tabela 14 Prognozy liczby ludności dla Polski, województwa świętokrzyskiego i poszczególnych powiatów oraz stosunek liczby ludności prognozowanej w roku 2030 do roku 2014.....	33
Tabela 15 Plany inwestycyjne oraz przewidywany koszt realizacji w porównaniu z kosztami bieżącymi poniesionymi w 2015 r.	34
Tabela 16 Komplementarność <i>Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Bałtów</i> z dokumentami strategicznymi.....	36

Bibliografia

1. Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Bałtów, *bip.gminabaltow.pl*.
2. Mapa administracyjna Polski, *administracja.mac.gov.pl*.
3. Strona internetowa Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego *juraparkbaltow.pl*.
4. Strona internetowa Centralnej Komisji Edukacyjnej, *cke.edu.pl*.
5. Strona internetowa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, *natura2000.gdos.gov.pl*.
6. Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego, *stat.gov.pl*.
7. Strona internetowa Narodowego Instytutu Dziedzictwa, *nid.pl*.
8. Strona internetowa Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, *oke.lodz.pl*.
9. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.).
10. *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.).
11. Załącznik do Uchwały Nr XVI/116/2011 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 30 grudnia 2011 r.